

ծուռն էի նորումս և, հակառակ իմ կարգի, կանչում էի նրա անունը, աղթում էի այդ Աստուծոյ սիրելիներէ համար, այն Աստուծոյ՝ որին ինքը կատաղելը իւր երկաթէ ձեռներով հալածած է, ինչպէս ծառան Տիրոջ։ — և վեր էի կենում մխլթարուած ամբասնդուած։ Մի քանի ժամանակ Սեմիլան տղարջաւ. մի առաւօտ դարձեալս ժամանակ ասացին ինչ որ խեղճն առանց մահուան տանջանքի հոգին աւանդել է մօր գրկի մէջ Սարսափիկի լուրի վշտից յաղթուած գրկեցի որգուս և շտապեցի նրան տուն, որպէս զի թշուառ Սողոմէի հետ լամ նրա միակ դստեր անդամախիլ լուստը։ Հասնելով ասն փողոցը, ասալքուծ էին նրանք, ծառանքս մեծ ղեղարկութեամբ միայն կարողացաւ պաշտպարակն հաշտը ճանապարհ բռնել, որովհետեւ սքնագահաբնիկ, երգացողներ և ժողովրդի խումբ բազմութիւն խոնուած էր նրանց տան շուրջ։ Կանգնելով տան մուտքի մօտ, նկատեցի, որ ամբողջ մի խումբ եկողներէր ուռջ ճանապարհս բացեց. այդ խմբի նայում էի դարձանքով և հետաքրքրութեամբ Այդ խմբի առաջ եկողին ճանաչեցի. խեղճ Սեմիլայի հայրն էր բայց փոխանակ տրտմութեամբ, թախաբան, որն ապաստւած էի սեռնել նրա պատկանելի գէմքի վրայ, տեսայ մի

նպատակն է՝ անհատականացնել իր-
նամատարութիւնը. պարզեցնել այդ
խօսքերը մեծն տեղը— լինի դա մեծ կամ
փոքր քաղաք. գիւղ կամ ասան— բայց մա-
թի աղբաւանդ կան. աղբաւանդ-
քի գլուխը, կաշուի թիւնը, պա-
հանջը և այլն միատեսակ չեն,
հաւասար էլ չեն: Մէկին հարկա-
ւոր է խօսիչ օգնել միւսին հարկա-
ւոր է միայն տարւոյն որոշ ժամանա-
կին օգնութիւն հասցնել: մէկը հիւանդ
է, միւսն անգործ է. մէկը հացի կա-
րօտ է, միւսը խոհու բնակարանումն է
ապրում. մէկը ծանրաբեռնուած է ըն-
տանիքով, միւսն ամենակն ընտանիք
չունի և այլն, և այլն: Բազմաթիւ և
բազմազան են կարիքները, որոնց հետ և
հարկ է ի մօտայ ծանօթանալ, հարկա-
ւոր է ամեն մէկին առանձին աջակցել,
առանձնապէս ուսումնասիրել, առանձ-
նապէս էլ ամեն մէկի վրայ խնամք ու-
նենալ: Ուրեմն նախ և առաջ հարկաւոր
է ընդունել աղբաւանդ իրեն առանձին
անհատ, որ ունի իւր ուրախ կարիքը:
Հոսկանայի է, որ հիւղ-տաք մարդ
չեն կարող այդ ձեով խնամել հարիւ-
րաւոր աղբաւանդին. եթէ, օրինակ,
քաղաքի մէջ 200 աղբաւոր կայ, և 10
խնամող (հոգաբարձու), այն ժամա-
նակ ամեն մի հոգաբարձու ստիպուած
է 20 աղբաւոր խելը հասցնել: Հարկա-
ւոր է չափազանց անձնուէր լինել և
շատ ազատ ժամանակ ունենալ աղբաւ-
որ աղբաւոր մասին հոգս քաշելու համար:
Մանուկները որ բաւական չէ հոգուից
ծանօթանալ աղբաւորի հետ, այլ անհրա-
ժեշտ է ուսումնասիրել նրան, իմանալ
նրա բոլոր կարիքները, կշռել նրա վի-
ճակը, այդ վիճակը համեմատել ուրիշ
ների գրութեան հետ և այլն: Ուրեմն
աղբաւանդի հետ անհատապէս ծանօ-
թանալու համար պէտք են շատ մար-
դիկ, գտնել այնքան, որ մէկ հոգաբար-
ձու իւր խնամատարութեան ներքոյ 5
աղբաւորից աւելի չունենայ: Եւ ահա
այդ միջոցով խնամատարութեան գոր-
ծը մաս մաս է բաժանուած, անհատա-
կանում է:

Այժմ անցնենք էլեւթիւններն սիս-
տեմի գործադրութեանը, որի նկարա-
րագիրն աւելի ևս կը պարզէ, թէ ինչ
կերպով հոգաբարձուներն անհատապէս
ծանօթանում են բոլոր աղբաւանդի
հետ և ուսումնասիրում նրանց կարիք-
ները:

Միւստս Բերքերեան

ԳՐՈՆԻԿՈՆ

Այսօր, ապրիլի 4-ին, նախին Վեհա-
փառութիւն ամենայն հայոց Մայրո
ղիկոսի ծննդեան տօնը լինելով՝ բա-
զաբի հայ հասարակութիւնը բազմ-
կուսեանայ անձամբ ներկայանալով նո-
րին Վեհափառութեան Ս. Աջն համբու-
րելու և հայրական օրհնութիւնն ստա-
նալու:

— Ներսիսեան դպրոցի հոգաբար-
ձութիւնը կարգաւորել է, որ այս տարի
75-ամեակի պատճառով դպրոցական
պարագմունքները վերջնական մինչև
մայիսի 21-ը, ուստի և քննութիւններն
էլ չուտ են սկսուած: Առաջին քննու-
թիւնը լինելու է այսօր ապրիլի 4-ին
(քրիստոնէական վարդապետութիւն) ե-
րեկոյան 7 ժամին: Արդէն կազմուած
է այս տարւոյն ընթացաւարտն քի-
վեթնական հարցաքննութիւնները ամ-
բողջ ցուցակը և հաստատուած է: Հո-
գաբարձութեան նախագահ՝ Նորին
բարձր սրբազնութիւնը հաստատել է
այդ ցուցակը և մի և նոյն ժամանակ
ժամանակի սղութեան պատճառով
թոյլ է տուել, որ 2աշխարհաց շաբ-
թի երեքշաբթի օրն էլ քննութիւն
տեղի ունենայ:

— Պոստ- հեռագրատները գլխաւոր
վարչութեան կարգաւորութեամբ, այսօ-
րուանից, ապրիլի 4-ից, բոլոր պոստ-
հեռագրատներին մէջ բացուած է գա-
կական շնորհաւորական հեռագրերի
ընդունելութիւն: Այդ հեռագրերին
վրայ պէտք է մտկադրուած լինի «HAC-
XAMBAH» բառը, որի համար վճար չի
ստնուում: Ընդհանրապէս հեռագրերն
ուղարկուած են հերթով և այնտեղ, ուր
ուղարկուած են, յանձնուած են ըստ
պատկանելոյն Զատիկի օրը:

— Ի նկատի ունենալով ս. էջմիածնի
սինդիկ պրոկուրոր պ. Կանչելու խիստ
հիւանդոտ գրութիւնը և այն, որ նրա
առողջութեան համար վնասակար է ս.
էջմիածնի կլիման, Կովկասի կառավար-
չապետը, ներքին գործերի մինիստրի
համաձայնութեամբ, ինչպէս հաղոր-
դում է «Կալկադ»-ը, թոյլ է տուել
նրան ապրելու Երևանում:

— Արաքսաբերդի գաւառի երկրա-
շարժից վնասուած գիւղացիներին
համար արդէն գնուած է մօտ 25,000
բուրլու սերմացու ցորեն: Վերջերս
գլխաւոր կոմիտէն մարդիկ է ուղարկել
Ալեքսանդրապոլի գաւառն և Կարսի
չըջանը եղևներ և կովեր գնելու մօտ

25,000 բուրլու, ինչեւ պիտի գլխաւորներին
բաժանելու համար: Ինչ վերաբերում է
չըջանի համար փայտեղէն գնելուն,
այդ մասին էլ կոմիտէն հոգում է:

— Ներկայումս Թիֆլիս են հաւա-
քուած Թիֆլիսի գաւառապետները, ո-
րոնք նահանգապետի պաշտօնակատարի
նախագահութեամբ խորհրդակցու-
թիւններ են անում գաւառական իշ-
խանութեան գործունէութեան և դրա
հետ միասին գլխաւոր բնակիչների
կարիքներին վերաբերեալ գտնադրան-
քները ինքիւնքին մասին: Այդ խորհրդերի
մէջ են առաջակութիւնների ղեմ ձեռք
առնելիք միջոցները, գլխաւոր հիւան-
դանցները բանալն և այլն:

— Մարտի 31-ից «Փառքի տաճար»-
ում բացուած է Թիֆլիսի բարեգործա-
կան ընկերութեան ուսումնարանների և
ապաստարանների սանուհիների ծնու-
գործներին ցուցահանդէս եւ վա-
ճանք:

— Առաջիկայ 1901 թ. սեպտեմբերի
8-ին (ն. տ.) լրանում է Միխայիլ Բարեան
միաբնակութեան 200 ամեակը: Միա-
բնակութիւնն այդ առթիւ տօնելու է
իւր հիմնադիր Միխայիլ Բարեանի յիշա-
տանը և, «Բազմալէս»-ի առիթով, լոյս
է ընծայելու հետեւեալ հրատարակու-
թիւնները. 1) Հայապատմութիւն, 2)
Կենսագրութիւն Միխայիլ Բարեանի,
(պատկերադարձ), 3) Միխայիլ Բարեան
միաբնակութեան 200 ամեակի գործունէու-
թիւնը և նշանաւոր գործիչները (պատ-
կերադարձ), 4) Համառօտ պատմութիւն
Միխայիլ Բարեանի վտերի և գործերի (ձեռ-
ք), 5) Միխայիլ Բարեանի և իւր միաբնակութեան
գործունէութեան պատմութիւնը (ֆրան-
սերէն), 6) Պատմութիւն Միխայիլ Բարեանի
արքայի վարչի (իտալերէն), 7) Հետք
ի բանից Միխայիլ Բարեանի մասին Ա-
տոմոս (հայերէն և անգլերէն), 8)
Պատկերադարձ մեծագործի մի թերթ՝
կատարելիք հանդէսին պատկանող և
այլն:

— Կովկասի գլխաւոր տեսակարան ընկե-
րութիւնը երկրագործութեան միջոցա-
րութիւնից թոյլտուութիւն է ինքրու-
այս տարւոյն աշնանը շերտաւազն-
ներն և շերտաւորներն աղբաւորներին
համաժողովով գումարել պարգևելու հա-
մար Կովկասի շերտաւորութեան, և
շերտաւոր արդիւնաբերութեան ու շերտա-
րեքերի առևտրի ժամանակակից վի-
ճակի ու կարիքները և ըստ այնմ մի-
ջոցներ մշակելու արդիւնաբերութեան
այդ ճիւղի բարելաւման և զարգացման
համար:

— Հաւատարմ և օրէնքի երկու կանոն-
ները կատարել: Միջին Աստուծոն և
մարդուն:

Այս առիթով նա՝ ինչպէս իմ երական
և լուսաւոր ստուեր, անհրաժեշտա-
միջոցներ: Ես ծնկալոր գրութեան մէջ
էի՝ առանց ինքս իմանալու այդ: Վեր-
կենալով, երազի տպաւորութեան տակ
գտնուածի նման տուն վերադարձայ,
թոյլտուութիւն երջանիկ ընտանիքին իրենց
զմայրութեան և վայելչութեան գա-
ղաթնակէտով, որպիսին նկարագրեմ
ոչ վրձին և ոչ գրէշ կարող է լինել
Էջմիածնի ժամանակ Պիղատոսին պատ-
մեցի այն բոլորը, որին ակնառանգ վը-
կայ էի եղել: Նա շարժեց գլուխը և ար-
տասանեց.

— Դու տեսիլ ես Յիսուս Նազարեթ
ցուն. դա նա է, որին ասում են փա-
րիսեցիները, սաղուկեցիները, Հերով-
դէսի համախոհները և առաջի հպարտ
ղևտացիները: Օրէ ցօր այդ առևտութիւ-
նը ընդարձակում, աճում է, և նրանց
վրէժխնդրութիւնը կարեւոր է նրա
գլխի վերը, սակայն Նազարեթցու խօս-
քերն իմաստունի խօսքեր են, իսկ նրա
հրաշագործութիւնները — ճշմարիտ Ա-
ստուծոյ հրաշագործութիւններ:

— Ինչ պատճառով են նրան ասում.

— Որովհետեւ նա յանգիմանում է
նրանց թերութիւնները և կեղծաւոր
բարեպաշտութիւնները: Ես մի անգամ
նրան լսել եմ. «Եւ այժմ զպարզ և

— Զատական տօների առթիւ բա-
րեւիք անձերի ուշադրութիւնն ենք
հրաւիրում թրքահայ գաղթական այլի
տիկին Երուսաղիմի վիճակի վրայ, որը
իւր գաւառների հետ բոլորովն անել
գրութեան մէջ է գտնուում: Նուիրա-
տութիւններն ընդունում են խմբագրու-
թեան մէջ:

— «Կալկադ»-ի առիթով, վճարու-
մէ Զարու-Գարապետի գաւառի (Երևա-
նի նահանգ) վարչական կենդանու-
տեղափոխելու Բաշխարաշէնից նահանգա-
կան իշխանութեան սրտած տեղը, ուր
և նոր աւան կը ձգուի: Այդ տեղը գտ-
նում է հայոց Գաշ-Արիս և թուրք
Գաշ Արիս գիւղերի միջև, Ալեքսանդրա-
պոլից մինչև Զուլֆա շինուոյ երկա-
թուղու գծի վրայ, Տեղափոխութեան
պատճառն այն է, որ Բաշխարաշէն ըստ
ամենայնի անպէտք է ապրելու համար,
որովհետեւ ամառն այնտեղ անտանելի
չոյ է լինում, խմելու կարգին ջուր
չկայ, գիւղի մօտ եղած չալթուկի բազ-
մաթիւ արտերը վարակուած են օղը և
ջերմաւանդ տարանում:

— Կառավարիչ սենատը բեկանել է
Գաւառի սպանութեան համար Թիֆլիսի
դատական պալատի կայացրած դատա-
կենդանութիւնը, որով այդ սպանութեան համար
մեղաւորուող իշխ. Թուսի և իւր ընկեր-
ները դատաւարուած էին 4 տարւոյն
տաժանակիր աշխատանքների: Այդ գոր-
ծը նորից կը ընկնի Թիֆլիսի դատա-
կան պալատի երկրորդ քրեական բաժ-
նում:

— Հաւաքարի խոշոր կայուած առ-
կերք մի հաւաքական խորագիր են
ստուել առևտրի և մանուֆակտուրի
Թիֆլիսի կոմիտէին, որով խնդրում
են, որ առևտրական դպրոցի շէնքը
կառուցուի: Հաւաքարում, որ թէ օգն է
աւելի մարդի և թէ աւելի է ժամ գնում
կարելի է դիտել ձեռք բերել:

Մեծ ԳՐՈՒՄ ՆՆ

ԳՆԵԶՈՒՄ.— Իւր ժամանակին մատ-
նացոյց էր արուած «Նոր-Գաշ»-ում այն
հակառակական սովորութեան վրայ,
որ տեղիս մի քանի ուսանողներում
օրհնած ջուրը բաց տեղ են դնում և
իւրաքանչիւր անձ գնում խմում և երե-
ւելին է քսում այդ ջրից, որով և յա-
ռաջանում են տարափոխիկ հիւանդու-
թիւններ, քանի որ մի և նոյն ամանից
մի և նոյն գլխով թէ առողջը և թէ
վարակիչ հիւանդութիւն ունեցողն օր-
նած ջուր են խմում և քսում իրենց
այտերին, աչքերին և այլն: Այդ անտե-

ղութեան մասին գրուածքն իւր արձա-
գանքը գտաւ տեղիս հասարակութեան
մէջ, և, հակառակական սովորութեան
վերջ տալու նպատակով, Գաշական
ծառայող մի հայ իւր կնիք հետ միասին
նուիրեց տեղիս ս. Գէորգ եկեղեցուն մի
ինքնաւա, որպէսզի օրհնած ջուրը նրա
մէջ աճեն, և իւրաքանչիւր հաւատացեալ
իրեն հարկաւոր եկած ջուրը ծորակից
ստանայ: Ժամատեղ հայրը խոստացել
էր նուիրատուին, թէ այդպէս էլ կանեն,
բայց նուիրատուն Գաշական հեռանալու
յետոյ, և նոյն իսկ այստեղ եղած միջ-
ցին, ինքնաւոր ծառայում է նոյն եկե-
ղեցու ժամակոչին, և ուստաւորներն
էլի նոյն ամանից նոյն գլխով սփ-
պուած են ջուր խմել:

— Մի քանի ամիս առաջ Բաթումից
այստեղ մի անձի վրայ հեռագիր է
գալիս. հեռագիրը հարցնում է, թէ Ա.
Մ. Կիրակոսեանն ինչպէս մարդ է, և
թէ կարելի է արեւօք նրան վստահա-
նալ՝ ապառիկ ապրանք տալու համար:
Հեռագիրն ստացողը, կարծելով որ տե-
ղիս հարուստ Կիրակոսեանի մասին է
հարցը, հեռագրում է, թէ կարելի է:
Այն Կիրակոսեանը, որի մասին էր իս-
կապէս հարցը, Բաթումից ապրանքներ
ստանում և բերում է Գաշական ծա-
խում ու յետոյ անհետանում: Բաթում.
ցին երկար ժամանակ սպասելուց յետոյ,
երբ Կիրակոսեանից փող չէ ստանում,
գալիս է Գաշական և տեղիս հարուստ
Կիրակոսեանին դիմում փող պահանջել:
Լուրջորով և յայտնում է գործի էութիւնը:

ԳՆԱԶԱԿԱՆ

«Daily Mail»-ի թղթակցի տաղիկ
բոլորները չափազանց համարձակ են
դառնում Բուլմֆոնտենի շրջակայքում
և, ըստ երևոյթի, կամենում են յարձա-
կում գործել այդ քաղաքի վրայ: Նրանք
անցել են Մոզգլեր գետից և բաւական
մեծ թաւով կանգնած են Բուլմֆոնտենի
արեւելեան կողմը: Քաղաքի բերդապա-
հորներն օր ու գիշեր ոտի վրայ է: Անդ-
րիցայից երբ վախենում են, թէ մի գուցէ
Թշնամի կարի երկաթուղու հայտը-
դակցութիւնը Բուլմֆոնտենից դէպի
հարաւ: Բոլմֆոնտեն, ըստ երևոյթի, շատ
լաւ տեղակալ են, թէ ինչ է կատարում
Բուլմֆոնտենում, և լոյրը Թորքեթոր
կարգաւորել է քաղաքի բնակիչներին մէջ
մի քանի ձերբակալութիւններ կատա-
րել: Հրամայուած է նմանապէս, որ ոչ

մի խորին համոզմունքի արտայայտու-
թիւն, ինչ համար անըմբռնելի մի տա-
րօրինակ յոյս: Նրա կողմից քայլում
էին երեք մարդ՝ աղբաւորի հաւնուած,
հասարակ և կուլիտ արտաքինով: Նը-
րանց յետեւից թիկնոցի մէջ փաթա-
նուած քայլում էր դարձեալ Մէլը ե-
րկուստեղ հաստիւ: Նայեցի նրան և
յանկարծ՝ կարծես արեւակի շողողուն
ճառագայթներն առաջ՝ խոնարհեցրի
աչքերու: Ինչ թուաց, որ նրա ճակատը
լուսաւորուած է, որ՝ Նազովրեցիներին
յատուկ՝ ուսերի վրայ ընկած խոսքա-
յները շրջապատուած են պսակաձեւ ճա-
ռագայթներով:

Անկարելի է ընդ հասկանալ այն՝
ինչ որ նրա վրայ նայելուց զգացի ես
այդ և՛ մի ինչ որ հղօրագոյն ձգտումն
էր, որովհետեւ նրա բոլոր գծադրու-
թեան մէջ արտայայտուելի մի բաղ-
րով լինէր նրա անբացադիւրս մի ըսող-
քի ինչ որ գաղտնի սարսույթ, որովհե-
տեւ նրա աչքերն այնպիսի ցոլք
էին արձակուել, որը համարեալ թէ ինչ
փառի գարձից: Ես հետեւեալ նրան,
առանց իմանալու թէ ուր Գուրը բա-
ցուց, և ես տեսայ Սեմիդային, նա
պառկած էր մահճում, շրջապատուած
աշտանակներով և անուշահոտ ծխանե-
լիքներով: Նա աւելի քեղեցիկ էր իւր
երկնային անդրերութեան մէջ, բայց
ճակատը իւր ոտների մօտ թափուած
չուշանից աւելի զգոյն էր, ու մահուան

կապտագոյն մատը նրա խորը կաշ-
քերի, այտերի և թարշած շրթու-
նների վրայ հետեւի էր թողել: Սոցումն
նստած էր անխօս, համարեալ ուշաթափ
գրութեան մէջ երևում էր, որ նա մեղ
էլ չտեսաւ Յովսէփը, Սեմիդայի հայրը
մահճի մօտ կանգնած անձանքի ոտ
քերն ընկաւ և աղբու շարժումըով ցոյց
տալով ննջեցեալն աղաղակից

— Տէր, աղչիկս մահուան ձեռքերումն
է, բայց եթէ Գուր կամենաւ, նա կը
դառնայ:

Այդ խօսքերը որ լսեցի՝ դողացի:
Միտա կարծես թէ Անձանքի իւրա-
քանչիւր շարժման հետ շղթայուած էր:
Նա ընդհանր Սեմիդայի ձեռքից, յառեց
իւր հոգի հայեացքը նրա վրայ և ար-
տասանեց.

— Վեր կաց, որդեակ իմ:

Փուրկա, նա հնարանդուց: Սեմի-
դան անհերքելի ձեռքով ընտում՝ վեր
բարձրացաւ իւր մահճի վրայ. աչքերը
բացուեցան, կենքի քնքոյշ գոյնը բա-
ցուց նրա շրթուների վրայ, նա վեր
կացաւ և աղաղակեց. «Մայրիկա»:

Այդ աղաղակը յարութիւն տուաւ
Սոցումին: Մայր ու աղչիկ ցնցողաբար
իրար գրկեցին, իսկ Յովսէփը գետնի
վրայ փռուած և նրա՝ Որին ուսուցիչ
էր անուանում, հաղուստի փէշերը
համբուրելով հարցնում էր. «Ինչ պէտք
է անել քեզ ծառայելու և յախտնա-
կան կենքը ստանալու համար»:

— Հաւատարմ և օրէնքի երկու կանոն-
ները կատարել: Միջին Աստուծոն և
մարդուն:

Այս առիթով նա՝ ինչպէս իմ երական
և լուսաւոր ստուեր, անհրաժեշտա-
միջոցներ: Ես ծնկալոր գրութեան մէջ
էի՝ առանց ինքս իմանալու այդ: Վեր-
կենալով, երազի տպաւորութեան տակ
գտնուածի նման տուն վերադարձայ,
թոյլտուութիւն երջանիկ ընտանիքին իրենց
զմայրութեան և վայելչութեան գա-
ղաթնակէտով, որպիսին նկարագրեմ
ոչ վրձին և ոչ գրէշ կարող է լինել
Էջմիածնի ժամանակ Պիղատոսին պատ-
մեցի այն բոլորը, որին ակնառանգ վը-
կայ էի եղել: Նա շարժեց գլուխը և ար-
տասանեց.

— Դու տեսիլ ես Յիսուս Նազարեթ
ցուն. դա նա է, որին ասում են փա-
րիսեցիները, սաղուկեցիները, Հերով-
դէսի համախոհները և առաջի հպարտ
ղևտացիները: Օրէ ցօր այդ առևտութիւ-
նը ընդարձակում, աճում է, և նրանց
վրէժխնդրութիւնը կարեւոր է նրա
գլխի վերը, սակայն Նազարեթցու խօս-
քերն իմաստունի խօսքեր են, իսկ նրա
հրաշագործութիւնները — ճշմարիտ Ա-
ստուծոյ հրաշագործութիւններ:

— Ինչ պատճառով են նրան ասում.

— Որովհետեւ նա յանգիմանում է
նրանց թերութիւնները և կեղծաւոր
բարեպաշտութիւնները: Ես մի անգամ
նրան լսել եմ. «Եւ այժմ զպարզ և

— Զատական տօների առթիւ բա-
րեւիք անձերի ուշադրութիւնն ենք
հրաւիրում թրքահայ գաղթական այլի
տիկին Երուսաղիմի վիճակի վրայ, որը
իւր գաւառների հետ բոլորովն անել
գրութեան մէջ է գտնուում: Նուիրա-
տութիւններն ընդունում են խմբագրու-
թեան մէջ:

— «Կալկադ»-ի առիթով, վճարու-
մէ Զարու-Գարապետի գաւառի (Երևա-
նի նահանգ) վարչական կենդանու-
տեղափոխելու Բաշխարաշէնից նահանգա-
կան իշխանութեան սրտած տեղը, ուր
և նոր աւան կը ձգուի: Այդ տեղը գտ-
նում է հայոց Գաշ-Արիս և թուրք
Գաշ Արիս գիւղերի միջև, Ալեքսանդրա-
պոլից մինչև Զուլֆա շինուոյ երկա-
թուղու գծի վրայ, Տեղափոխութեան
պատճառն այն է, որ Բաշխարաշէն ըստ
ամենայնի անպէտք է ապրելու համար,
որովհետեւ ամառն այնտեղ անտանելի
չոյ է լինում, խմելու կարգին ջուր
չկայ, գիւղի մօտ եղած չալթուկի բազ-
մաթիւ արտերը վարակուած են օղը և
ջերմաւանդ տարանում:

— Կառավարիչ սենատը բեկանել է
Գաւառի սպանութեան համար Թիֆլիսի
դատական պալատի կայացրած դատա-
կենդանութիւնը, որով այդ սպանութեան համար
մեղաւորուող իշխ. Թուսի և իւր ընկեր-
ները դատաւարուած էին 4 տարւոյն
տաժանակիր աշխատանքների: Այդ գոր-
ծը նորից կը ընկնի Թիֆլիսի դատա-
կան պալատի երկրորդ քրեական բաժ-
նում:

— Հաւաքարի խոշոր կայուած առ-
կերք մի հաւաքական խորագիր են
ստուել առևտրի և մանուֆակտուրի
Թիֆլիսի կոմիտէին, որով խնդրում
են, որ առևտրական դպրոցի շէնքը
կառուցուի: Հաւաքարում, որ թէ օգն է
աւելի մարդի և թէ աւելի է ժամ գնում
կարելի է դիտել ձեռք բերել:

Մեծ ԳՐՈՒՄ ՆՆ

ԳՆԵԶՈՒՄ.— Իւր ժամանակին մատ-
նացոյց էր արուած «Նոր-Գաշ»-ում այն
հակառակական սովորութեան վրայ,
որ տեղիս մի քանի ուսանողներում
օրհնած ջուրը բաց տեղ են դնում և
իւրաքանչիւր անձ գնում խմում և երե-
ւելին է քսում այդ ջրից, որով և յա-
ռաջանում են տարափոխիկ հիւանդու-
թիւններ, քանի որ մի և նոյն ամանից
մի և նոյն գլխով թէ առողջը և թէ
վարակիչ հիւանդութիւն ունեցողն օր-
նած ջուր են խմում և քսում իրենց
այտերին, աչքերին և այլն: Այդ անտե-

ղութեան մասին գրուածքն իւր արձա-
գանքը գտաւ տեղիս հասարակութեան
մէջ, և, հակառակական սովորութեան
վերջ

